

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра інформаційних систем та технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з навчально-виховної роботи
Наталія ТМЄНОВА
_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологія та організація наукових досліджень
з основами інтелектуальної власності»

для студентів

галузь знань **F «Інформаційні технології»**

спеціальність **F6 «Інформаційні системи та технології»**

освітній рівень **магістр**

освітня програма **«Програмні технології інтернет речей»**

вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання **денна**

Навчальний рік	2025/2026
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	1
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Володимир ДРУЖИНІН, доктор технічних наук, професор

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ППБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ППБ, дата)

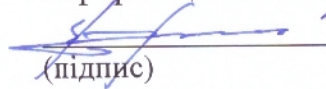
КИЇВ – 2025

Розробник: Володимир ДРУЖИНІН, доктор технічних наук, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

інформаційних систем та технологій

(підпис)

Володимир ДРУЖИНІН
(прізвище та ініціали)

Протокол № 17_24/25 від 25 червня 2025 р

Схвалено науково - методичною комісією факультету інформаційних технологій
Протокол № 10 від 27 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії ФІТ

Ганна КРАСОВСЬКА

Програму перевірено

« _____ » _____ 2025 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни - вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» – є формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, на студентському рівні, на етапах аспірантських досліджень.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1) успішне опанування дисциплін «Математичний аналіз», «Теорія систем та системний аналіз», «Філософія», «Психологія», «Соціологія».

2) знання теоретичних основ системного підходу, теорії імовірності, теорії статистики, основні поняття та терміни, що стосуються ІТ технологій.

3) володіння елементарними навичками з теорії системного аналізу, знаннями принципів роботи IoT речей; навичками користування системою моделювання процесів академії «Ціско» (Cisco).

3. Анотація навчальної дисципліни:

В курсі вивчається теоретичні та практичні основи підготовки щодо застосування методології наукових досліджень; вивчається питання сутності понять і категорій організації процесу наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; розробки етапів та форм процесу наукового дослідження; організації науково-дослідної роботи магістрів; специфіки наукового пізнання; змісту та структури процесу наукового дослідження; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику. Особливий акцент ставиться на визначенні економічної ефективності наукових досліджень.

4. Завдання (навчальні цілі): Основне завдання вивчення дисципліни полягає в опануванні студентами необхідних знань і практичних навичок з організації процесу наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; розробки етапів та форм процесу наукового дослідження; організації науково-дослідної роботи магістрів; специфіки наукового пізнання; змісту та структури процесу наукового дослідження; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику; визначення економічної ефективності наукових досліджень.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Основи системного підходу при вирішенні науково-дослідних і практичних задач; Основні поняття і визначення теорії систем, моделювання як методу дослідження систем;	лекція	Попереднє опитування, бліц опитування наприкінці лекції («літучка»)	16%
1.2	Методологічні основи формування системи цілей і засобів досягнення цілей при дослідженні систем і системному аналізі;			
1.3	Основи побудови математичних моделей для аналізу ефективності і ухвалення рішень;			
1.4	Основи методів аналізу і прийняття рішень.			
2.1	Здійснювати пошук нової текстової інформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації), використовувати програмно-технічні засоби інформатики. використовувати сучасні інформаційні системи і технології, використовувати методи і засоби інформаційно-аналітичної діяльності. використовувати методи аналізу конфліктних ситуацій.	семінар	Попереднє опитування («літучка»), вибіркоче опитування згідно обов'язкових питань які розглядаються на семінарі, захист практичної роботи, бліц опитування наприкінці лекції («літучка»)	16%
2.2	Проводити наукові дослідження. Планувати проведення інформаційно-аналітичних робіт.			

2.3	Оцінювати із застосуванням відповідних методичних засобів та встановлених критеріїв рівень розвитку власних пізнавальних процесів (відчуття, сприймання, уява, пам'ять, мислення, увага).	семінар	Попереднє опитування («літучка»), вибіркове опитування згідно обов'язкових питань які розглядаються на семінарі, захист практичної роботи, бліц опитування наприкінці лекції («літучка»)	16%
2.4	Оцінювати відповідність якісних та кількісних показників рівня розвитку власних пізнавальних процесів за встановленими виробничими нормами та вимогами.			
2.5	Пошук нової графічної, звукової та відеоінформації, використовуючи інформаційні технології (інформативні бази даних, гіпертексти, системи навігації, пошуку інформації тощо) та іншомовну інформацію (текст, звук, відео) на електронних носіях, розширювати лексичний та граматичний мінімум.	семінар	Попереднє опитування («літучка»), вибіркове опитування згідно обов'язкових питань які розглядаються на семінарі, захист практичної роботи, бліц опитування наприкінці лекції («літучка»)	16%
2.6	Під час виконання професійних обов'язків, використовуючи комп'ютерні системи автоматизованого перекладу та електронні словники, робити переклад іншомовної інформації. здатність до планування науково-дослідних робіт; здатність організовувати науково-дослідну роботу;			
2.7	В процесі роботи зі структурованою інформацією, відповідно до визначеної мети діяльності, виявляти зв'язки між елементами інформаційного матеріалу. в процесі роботи зі структурованою інформацією на основі відомостей про зв'язки між елементами інформаційного матеріалу визначати наявність системи, здатність до оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень;	семінар	Попереднє опитування («літучка»), вибіркове опитування згідно обов'язкових питань які розглядаються на семінарі, захист практичної роботи, бліц опитування наприкінці лекції («літучка»)	16%
2.8	Використовуючи теоретично визначені правила функціонування системи, за певними методиками розробляти практичні рекомендації щодо здійснення безпечної та ефективної діяльності. виконуючи практичні рекомендації щодо здійснення безпечної та ефективної діяльності, здійснювати діяльність, здатність до наукового пізнання на основі системного, синергетичного підходів; здатність до висвітлення наукових результатів, підготовки наукових публікацій;			
3	Здатність працювати в команді, вироблення у студентів практичних навиків групової роботи з застосуванням відповідних методів і прийомів отримання, зберігання й обробки даних та їх представлення сучасними технічними можливостями.	Практичні заняття, групова доповідь та реферативні сповіщення	Виконання групових досліджень за додатковою тематикою курсу	10%
4	Автономність та відповідальність: продемонструвати розуміння особистої відповідальності за якість виконаних робіт або надані пропозиції, які можуть впливати на результати діяльності.	Самостійна робота над проектом за індивідуальною темою	Виконання групових досліджень за додатковою тематикою курсу	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	3	4
ПР1 – Відшукувати необхідну інформацію в науковій і технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.		+	+	+				+				+		+
ПР5 – Визначати вимоги до ICT на основі аналізу бізнес-процесів та аналізу потреб зацікавлених сторін, розробляти технічні завдання.		+	+	+	+	+		+	+					
ПР11 – Розв'язувати задачі цифрової трансформації у нових або невідомих середовищах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері інформаційних технологій, досліджень та інтеграції знань з різних галузей.	+	+	+										+	
ПР13 – Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з інформаційних систем та технологій у закладах вищої освіти				+	+	+		+	+		+		+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами захистів індивідуальних лабораторних робіт, виконання практичних робіт, написання модульних контрольних робіт та екзаменаційного оцінювання.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні наступні:

- результати навчання – 1 (знання) – до 25%;
- результати навчання – 2 (вміння) – до 60%;
- результати навчання – 3 (комунікація) – до 15%.

7.2. Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання: 60 балів (60%)

Упродовж семестру на лекціях здобувачі освіти приймають участь у дискусіях та усних опитуваннях за результатами тем, що виносилися на самостійну підготовку. Кількість виступів обмежена до 4. Одна доповідь оцінюється до 4 балів, а доповнення 0.5-1 бал. Загальна кількість балів, що здобувач може обрати на лекціях 16 балів. За результатами набутих знань проводиться літучки у формі відповідей на питання та оцінюється до 12 балів. Також, передбачено виконання 4 практичних робіт, що оцінюються від 4 до 64 балів за кожну (всього від 16 до 64 балів). Предмет закінчується заліком.

Студент отримує допуск до заліку за умови здачі та захисту всіх передбачених планом лабораторних та практичних робіт та отримання протягом семестру не менше 36 балів. Максимальна кількість балів – 60.

Підсумкове оцінювання у формі заліку: складає 40 балів (40% від загального рейтингу дисципліни у 100 балів).

Завдання з заліку сформовані у вигляді питань, що містить теоретичне завдання чи практичні завдання. Вага теоретичного та практичного завдання максимум по 20 балів за питання. Всього 40 балів максимум.

Оцінка за залік не може бути меншою 24 балів для отримання позитивної оцінки за екзамен.

Підсумкова оцінка визначається шляхом підсумовування балів семестрової роботи та екзамену. Якщо у підсумку студент набрав менше 60 балів, йому ставиться оцінка «незадовільно».

Шкала відповідності

Зараховано/Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-60

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план 5 занять по 2 години.

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		Лекції	Семінар	Самостійна робота
Лекція «Теоретичні основи науки та наукової діяльності»				
1	ТЕМА 1. . НАУКА І НАУКОВЕ МИСЛЕННЯ.	2		
	Всього	2		
Семінари «Технологія проведення наукових досліджень»				
2	ТЕМА 2 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.		2	6
3	ТЕМА 3. ТЕХНОЛОГІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ. АВТОРСЬКЕ ПРАВО.		2	6
4	ТЕМА 4. . ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. РОБОТА З НАУКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ		2	6
5	ТЕМА 5. НАПИСАННЯ І ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ І ЗАХИСТУ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ		2	6
	Всього		8	24
	Всього за семестр	2	8	24
	Консультації	2		
	Всього навчальних годин	12		24

Загальний обсяг 30 год., в тому числі:

Лекцій – 2 год.

Практичні – немає.

Лабораторні – немає.

Семінари – 8 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 24 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєв А. О. Основи наукових досліджень : [навч. посіб.] / А. О. Афанасьєв, Є. В. Кузькін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2015. – 96 с.
2. Грабченко А. І. Методи наукових досліджень : [навч. посіб.] / А. І. Грабченко, В. О. Федорович, Я. М. Гаращенко. – Х. : НТУ «ХП», 2019. – 142 с.
3. Дороніна М. С. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади) : [навч. посіб.] / М. С. Дороніна. – 3-тє вид., випр. і доп. – Х. : ВД «ИНЖЕК», 2017. – 120 с.
4. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень : [навч. посіб.] / за ред. А.Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: [навч. посіб.] / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – К. : Алерта, 2014. – 622 с.
6. Краснобокий Ю. М. Словник-довідник науковця-початківця / Ю. М. Краснобокий. – К. : Науковий світ, 2010. – 83 с.
7. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : [навч. посіб.] / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2016. – 192 с.
8. Оспіщев В. І. Технологія наукових досліджень в економіці: [навч. посіб.] / В. І. Оспіщев, В. В. Кривошей. – К. : Знання, 2013. – 255 с.
9. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи : [навч. посіб.] / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – К. : Видавництво Ліра-К, 2013. – 336 с.
10. Циппеліус Р. Юридична методологія / Р. Циппеліус ; [переклад, адаптація, приклади з права України і список термінів Р. Корнута]. – К. : Реферат, 2014. – 176 с.
11. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : [підручник] / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 7-є видання, перероблене і доповнене. – К. : Знання, 2010. – 295 с.

Додаткова література

12. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования : учебн. пособ. / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – К. : МАУП, 2014. – 216 с.
13. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : [підручник для студентів економ, спец, вузів. 3-є видання, перероблене і доповнене. – К. : Вища школа, 2011. – 271 с.
14. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2012. – 480 с.
15. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень: [навч. посібн.] / А. В. Демківський, П. І. Безус. – К. : Акад. муніцип. упр., 2012. – 276 с.
16. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. / за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2010. - 280 с.
17. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень / А. М. Єріна. – К. : Центр навч. л-ри, 2014. – 212 с.

18. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. / О. В. Клименюк. – К. : Міленіум, 2015. – 186 с.
19. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : [навч.-метод. посібн.] / Н. М. Краус ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон.теорії та регіон. економіки. – Полтава : Оріяна, 2012. – 180 с.
20. Методологія наукових досліджень: [навч. посібн.] / В. П. Волков, М. А. Подригало, О. П. Кравченко [та ін.] ; Харк. нац. автомоб.-дорож. ун-т та ін. – Луганськ : СНУ, 2019. – 351 с.
21. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : [навч. посібн.] / В. І. Романчиков. – К. : ІЗМН, 1997. – 248 с.
22. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : [підручник] / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Знання, 2007.
23. Фареник С. Логіка і методологія наукового дослідження / С. Фареник. – К. : Вид. УАДУ, 2010. – 340 с.
24. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень: [навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл.] / Н. В. Чупріна ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2019. – 246 с.
25. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К. : Знання-прес, 2012. – 296 с.
26. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : [навч. посібн.] / В. Є. Юринець ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2011. – 179 с.